



Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

27 päivänä maaliskuuta 2014*

Ennakkoratkaisupyyntö — Jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentäminen — Tekijänoikeus ja lähioikeudet — Tietoyhteiskunta — Direktiivi 2001/29/EY — Internetsivusto, jolla yleisön saataviin saatetaan elokuvateoksia ilman tekijänoikeuden lähioikeuden haltijoiden suostumusta — 8 artiklan 3 kohta — Käsite ”välittäjät, joiden palveluita kolmas osapuoli käyttää tekijänoikeuden tai lähioikeuden loukkaamiseen” — Internetyhteyden tarjoaja — Internetyhteyden tarjoajalle osoitettu määräys, jolla tätä kielletään antamasta asiakkailleen pääsyä tietyille internetsivustolle — Perusoikeuksien punninta

Asiassa C-314/12,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Oberster Gerichtshof (Itävalta) on esittänyt 11.5.2012 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 29.6.2012, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

UPC Telekabel Wien GmbH

vastaaan

Constantin Film Verleih GmbH ja

Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen, varapresidentti K. Lenaerts, joka hoitaa neljännen jaoston tuomarin tehtäviä, sekä tuomarit M. Safjan, J. Malenovský (esittelevä tuomari) ja A. Prechal,

julkisasiamies: P. Cruz Villalón,

kirjaaja: hallintovirkamies A. Impellizzeri,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 20.6.2013 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- UPC Telekabel Wien GmbH, edustajinaan Rechtsanwalt M. Bulgarini ja Rechtsanwalt T. Höhne,
- Constantin Film Verleih GmbH ja Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH, edustajinaan Rechtsanwalt A. Manak ja Rechtsanwalt N. Kraft,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

- Itävallan hallitus, asiamiehenään A. Posch,
 - Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan avvocato dello Stato W. Ferrante,
 - Alankomaiden hallitus, asiamiehinään C. Schillemans ja C. Wissels,
 - Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään L. Christie, avustajanaan barrister S. Malynicz,
 - Euroopan komissio, asiamiehinään J. Samnadda ja F. W. Bulst,
- kuultuaan julkisasiamiehen 26.11.2013 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,
on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/29/EY (EYVL L 167, s. 10) 5 artiklan 1 kohdan ja 2 kohdan b alakohdan ja 8 artiklan 3 kohdan sekä tiettyjen unionin oikeudessa vahvistettujen perusoikeuksien tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat yhtäältä UPC Telekabel Wien GmbH (jäljempänä UPC Telekabel) sekä toisaalta Constantin Film Verleih GmbH (jäljempänä Constantin Film) ja Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH (jäljempänä Wega) ja jossa on kyse hakemuksesta, jolla pyritään siihen, että UPC Telekabel määrätään estämään asiakkaidensa pääsy internetsivustolle, jolla saatetaan yleisön saataviin eräitä Constantin Filmin ja Wegan elokuvia ilman niiden suostumusta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Direktiivin 2001/29 johdanto-osan 9 ja 59 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
”(9) Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien yhdenmukaistamisen on perustuttava suojan korkeaan tasoon, koska nämä oikeudet ovat ratkaisevan tärkeitä henkisen luomistyön kannalta. – – Tämän vuoksi henkisen omaisuuden tunnustetaan olevan erottamaton osa omaisuuden käsitettä.
– –
(59) Kolmannet osapuolet saattavat erityisesti digitaalisessa ympäristössä yhä useammin käyttää välittäjien palveluita rikkomuksiin. Monissa tapauksissa välittäjillä on parhaat edellytykset estää rikkomukset. Rajoittamatta muita käytettävissä olevia seuraamuksia ja oikeussuojakeinoja olisi oikeudenomistajan käytettävissä oleviin seuraamuksiin siksi kuuluttava mahdollisuus hakea kieltoa tai määräystä sellaista välittäjää vastaan, joka välittää suojattuun teokseen tai muuhun aineistoon kohdistuvan kolmannen osapuolen rikkomuksen verkossa. – – Tällaisiin kieltoihin tai määräyksiin liittyvät edellytykset ja yksityiskohtaiset säännöt olisi jätettävä jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä määriteltäviksi.”
- 4 Mainitun direktiivin 1 artiklan otsikko on ”Soveltamisala”, ja sen 1 kohdassa säädetään seuraavaa:
”Tämä direktiivi koskee tekijänoikeuden ja lähioikeuksien oikeudellista suojaa sisämarkkinoilla ja erityisesti tietoyhteiskunnassa.”

- 5 Saman direktiivin 3 artiklan otsikko on ”Oikeus välittää yleisölle teoksia ja oikeus saattaa muu aineisto yleisön saataviin”, ja sen 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on säädettävä, että yksinoikeus sallia tai kieltää langallinen tai langaton yleisön saataviin saattaminen siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada suojattu aineisto saataviinsa itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana, on:

--

c) elokuvien ensimmäisten tallenteiden tuottajilla elokuviensa alkuperäiskappaleiden ja niiden kopioiden osalta; --

--”

- 6 Direktiivin 2001/29 8 artiklan otsikko on ”Seuraamukset ja oikeussuojakeinot”, ja sen 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on varmistettava, että oikeudenhaltijoilla on mahdollisuus hakea kieltoa tai määräystä sellaisia välittäjiä vastaan, joiden palveluita kolmas osapuoli käyttää tekijänoikeuden tai lähioikeuden rikkomiseen.”

Itävallan oikeus

- 7 Itävallan 9.4.1936 annetun tekijänoikeuslain (Urheberrechtsgesetz; BGBl. 111/1936), sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 2003 uudella tekijänoikeuslailla (Urheberrechtsgesetz-Novelle 2003; BGBl. I, 32/2003; jäljempänä UrhG), 18a §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Tekijällä on yksinoikeus saattaa teos langallisesti tai langattomasti yleisön saataviin siten, että yleisöön kuuluvilla henkilöillä on mahdollisuus saada teos saataviinsa itse valitsemastaan paikasta ja itse valitsemanaan aikana.”

- 8 UrhG:n 81 §:n 1 ja 1a momentissa säädetään seuraavaa:

”(1) Sillä, jonka jotakin tässä laissa säädetyistä yksinoikeuksista on loukattu tai saatetaan loukata, on oikeus vaatia kieltomääräystä. Asia voidaan saattaa vireille tuomioistuimissa yrityksen toiminnanharjoittajaa vastaan myös silloin, jos joku sen työntekijöistä tai sen valtuuttama henkilö on kyseisen yrityksen toiminnassa syyllistynyt loukkaamiseen tai saattaa syyllistyä siihen; 81 §:n 1a momenttia sovelletaan vastaavasti.

(1a) Jos henkilö, joka on syyllistynyt tai saattaa syyllistyä tällaiseen loukkaukseen, käyttää tähän välittäjän palveluja, myös tätä vastaan voidaan vaatia kieltoa 1 momentin mukaisesti. --”

- 9 Täytäntöönpanolain (Exekutionsordnung) 355 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Täytäntöönpanotuomioistuin määrää hakemuksesta sille, jolta on kielletty tietty toimenpide tai joka on veloitettu sallimaan tietty toimenpide, täytäntöönpanon hyväksymisen perusteella sakkoa jokaisesta rikkomuksesta täytäntöönpanoperusteen tultua täytäntöönpanokelpoiseksi. Täytäntöönpanotuomioistuimen on määrättävä jokaisesta uudesta rikkomuksesta hakemuksen perusteella uusi sakko tai enintään yhden vuoden vankeusrangaistus. --”

- 10 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen ennakkoratkaisupyynnössään esittämistä selityksistä ilmenee, että kieltomääräyksen adressaatti voi täytäntöönpanovaiheessa vedota vastuustaan vapautuakseen siihen, että se on toteuttanut kaikki toimenpiteet, joita siltä voitiin odottaa kielletyn lopputuloksen estämiseksi.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

- 11 Kaksi elokuvatuotantoyhtiötä eli Constantin Film ja Wega totesivat, että eräällä internetsivustolla tarjottiin ilman niiden lupaa ladattavaksi tai esitettäväksi suoratoistona (streaming) tiettyjä niiden tuottamia elokuvia, minkä jälkeen ne saattoivat asian vireille välitoimista päättävässä tuomioistuimessa saadakseen UrhG:n 81 §:n 1a momentin nojalla määräyksen, jonka mukaan UPC Telekabelin, joka on internetyhteyden tarjoaja, on estettävä asiakkaidensa pääsy kyseiselle internetsivustolle, koska tuolla sivustolla saatetaan yleisön saataviin ilman niiden suostumusta elokuvateoksia, joihin niillä on tekijänoikeuden lähioikeus.
- 12 Handelsgericht Wien (Itävalta) kielsi 13.5.2011 antamallaan määräyksellä UPC Telekabelia tarjoamasta asiakkailleen pääsyä riidanalaiselle internetsivustolle, ja kyseinen kiello oli tarkoitus toteuttaa muun muassa estämällä kyseisen sivuston verkkotunnus ja senhetkinen IP (Internet Protocol) -osoite sekä kaikki kyseisen internetsivuston muut IP-osoitteet, jotka UPC Telekabelilla saattaisi olla tiedossaan.
- 13 Riidanalainen internetsivusto lopetti toimintansa vuoden 2011 kesäkuussa sen jälkeen, kun Saksan syyttäväviranomaiset olivat ryhtyneet toimiin sen toiminnanharjoittajia vastaan.
- 14 Oberlandesgericht Wien (Itävalta) muutti 27.10.2011 antamallaan määräyksellä muutoksenhakutuomioistuimena osittain alemman oikeusasteen tuomioistuimen antamaa määräystä siltä osin kuin tämä oli virheellisesti eritelty ne keinot, joita UPC Telekabelin oli käytettävä sulkeakseen riidanalaisen internetsivuston ja pannaakseen siis kieltomääräyksen täytäntöön. Oberlandesgericht Wien katsoi tähän johtopäätökseen tullakseen ensinnäkin, että UrhG:n 81 §:n 1a momenttia on tulkittava direktiivin 2001/29 8 artiklan 3 kohdan valossa. Se totesi tämän jälkeen, että koska UPC Telekabel antaa asiakkaillensa pääsyn internetiin lainvastaisesti ladattuihin sisältöihin, sitä on pidettävä välittäjänä, jonka palveluja käytetään tekijänoikeuden lähioikeuden loukkaamiseen, joten Constantin Filmillä ja Wegalla oli oikeus vaatia määräyksen antamista kyseistä yhtiötä vastaan. Oberlandesgericht Wien katsoi kuitenkin tekijänoikeuden suojelun osalta, että UPC Telekabel voitiin yksinomaan velvoittaa tietyn tuloksen saavuttamista koskevan velvollisuuden muodossa kieltämään asiakkailtaan pääsy riidanalaiselle internetsivustolle mutta että sen oli voitava vapaasti päättää niistä keinoista, joilla kyseinen velvollisuus täytetään.
- 15 UPC Telekabel teki Revision-valituksen Oberster Gerichtshofiin (Itävalta).
- 16 UPC Telekabel väittää valituksensa tueksi muun muassa, ettei sen palveluja voida katsoa käytetyn tekijänoikeuden tai lähioikeuden loukkaamiseen direktiivin 2001/29 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla, koska sillä ei ole mitään liikesuhdetta riidanalaisen internetsivuston toiminnanharjoittajiin eikä ole osoitettu, että sen omat asiakkaat olisivat toimineet lainvastaisesti. UPC Telekabel väittää joka tapauksessa, että kaikki erilaiset estotoimenpiteet, jotka voidaan toteuttaa, on mahdollista kiertää teknisesti ja että erät niistä ovat kohtuuttoman kalliita.
- 17 Näissä olosuhteissa Oberster Gerichtshof päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko direktiivin 2001/29 – 8 artiklan 3 kohtaa tulkittava siten, että henkilö, joka ilman oikeudenhaltijan suostumusta saattaa suojattua aineistoa yleisön saataviin internetissä [direktiivin 2001/29 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla], käyttää niiden henkilöiden internetyhteyden tarjoajan palveluja, jotka käyttävät kyseistä suojattua aineistoa?

Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi:

- 2) Onko kappaleiden valmistaminen yksityiseen käyttöön [direktiivin 2001/29 5 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettulla tavalla] ja väliaikainen tai satunnainen kappaleen valmistaminen [direktiivin 2001/29 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla] sallittua vain silloin, jos alkuperäiskappaleesta on valmistettu kappaleita, sitä on levitetty tai se on saatettu yleisön saataviin laillisesti?

Jos ensimmäiseen tai toiseen kysymykseen vastataan myöntävästi ja käyttäjän internetyhteyden tarjoajaa vastaan on näin ollen määrättävä direktiivin 2001/29 8 artiklan 3 kohdan nojalla kieltö:

- 3) Onko unionin oikeuden ja erityisesti siinä edellytetyn asianosaisten perusoikeuksien punninnan kanssa yhteensopivaa, että internetyhteyden tarjoajaa kielletään aivan yleisesti (siis määräämättä konkreettisista toimenpiteistä) tarjoamasta asiakkailleen pääsyä tietyille verkkosivustolle niin kauan kuin kyseisellä sivustolla saatetaan yksinomaan tai pääosin yleisön saataviin sisältöjä ilman oikeudenhaltijoiden suostumusta, jos internetyhteyden tarjoaja voi välttyä tämän kiellon rikkomisesta määrättäviltä uhkasakoilta osoittamalla toteuttaneensa kaikki toimenpiteet, joita siltä voidaan kohtuudella edellyttää?

Jos kolmanteen kysymykseen vastataan kieltävästi:

- 4) Onko unionin oikeuden ja erityisesti siinä edellytetyn asianosaisten perusoikeuksien punninnan kanssa yhteensopivaa, että internetyhteyden tarjoaja veloitetaan toteuttamaan tietyt toimenpiteet vaikeuttaakseen asiakkaidensa pääsyä verkkosivustolle, jolla on lainvastaisesti yleisön saataviin saatettua sisältöä, jos kyseisten toimenpiteiden toteuttamiseen liittyy merkittäviä kustannuksia ja ne voidaan kiertää helposti ilman teknistä erityistietämystä?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ennakkoratkaisukysymysten tutkittavaksi ottaminen

- 18 Heti aluksi on huomautettava, ettei ennakkoratkaisukysymyksiä voida jättää tutkimatta sen johdosta, että pääasiassa kyseessä oleva internetsivusto on lopettanut toimintansa.
- 19 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan näet SEUT 267 artiklassa tarkoitettussa menettelyssä, joka perustuu kansallisten tuomioistuinten ja unionin tuomioistuimen tehtävien selkeään jakoon, yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, ovatko sen unionin tuomioistuimelle esittämät kysymykset tarpeellisia ja onko niillä merkitystä asian kannalta (ks. vastaavasti asia C-415/11, Aziz, tuomio 14.3.2013, 34 kohta).
- 20 Unionin tuomioistuin voi siis jättää tutkimatta kansallisen tuomioistuimen esittämän ennakkoratkaisupyynnön ainoastaan, jos on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeussäännön tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (em. asia Aziz, tuomion 35 kohta).
- 21 Tästä ei kuitenkaan ole kyse pääasiassa, koska ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että Itävallan oikeuden mukaan ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on annettava päätöksensä niiden tosiseikkojen perusteella, jotka on esitetty alemman oikeusasteen ratkaisussa, eli sen ajankohdan perusteella, jolloin pääasiassa kyseessä olevaan internetsivustoon pääsy oli vielä mahdollista.

22 Edellä esitetystä ilmenee, että ennakkoratkaisupyyntö voidaan ottaa tutkittavaksi.

Ensimmäinen kysymys

- 23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään, onko direktiivin 2001/29 8 artiklan 3 kohtaa tulkittava siten, että henkilö, joka saattaa ilman oikeudenhaltijan lupaa suojattua aineistoa yleisön saataviin internetsivustolla kyseisen direktiivin 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla, käyttää tuohon aineistoon tutustuvien henkilöiden internetyhteyden tarjoajan, jota on pidettävä direktiivin 2001/29 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna välittäjänä, palveluja.
- 24 Aluksi on huomautettava, että pääasiassa on selvää, että suojattu aineisto on saatettu internetsivuston käyttäjien saataviin ilman kyseisessä 3 artiklan 2 kohdassa mainittujen oikeudenhaltijoiden suostumusta.
- 25 Koska kyseisen säännöksen mukaan oikeudenhaltijoilla on yksinoikeus sallia tai kieltää kaikki yleisön saataviin saattamista koskevat toimet, on todettava, että suojatun aineiston saattamisella yleisön saataviin internetsivustolla ilman oikeudenhaltijoiden suostumusta loukataan tekijänoikeutta ja lähioikeuksia.
- 26 Tällaisen kyseessä olevien oikeuksien loukkaamisen korjaamiseksi direktiivin 2001/29 8 artiklan 3 kohdassa säädetään oikeudenhaltijoilla olevasta mahdollisuudesta hakea kieltoa tai määräystä sellaisia välittäjiä vastaan, joiden palveluja kolmas osapuoli käyttää jonkin niiden oikeuden loukkaamiseen.
- 27 Kuten direktiivin 2001/29 johdanto-osan 59 perustelukappaleessa todetaan, koska välittäjien palveluja käytetään yhä useammin tekijänoikeuden tai lähioikeuksien loukkaamiseen, näillä välittäjillä on näet useissa tapauksissa parhaat edellytykset estää kyseiset loukkaukset.
- 28 Tässä tapauksessa Handelsgericht Wien ja sittemmin Oberlandesgericht Wien ovat määränneet UPC Telekabelin, joka on pääasiassa kyseessä olevassa määräyksessä tarkoitettu internetyhteyden tarjoaja, lopettamaan Constantin Filmin ja Wegan oikeuksien loukkaamisen.
- 29 UPC Telekabel kiistää kuitenkin sen, että se voitaisiin luonnehtia direktiivin 2001/29 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuksi välittäjäksi, jonka palveluja käytetään tekijänoikeuden tai lähioikeuden loukkaamiseen.
- 30 Tässä yhteydessä direktiivin 2001/29 johdanto-osan 59 perustelukappaleesta ilmenee, että kyseisen direktiivin 8 artiklan 3 kohdassa käytetyllä ilmaisulla ”välittäjä” tarkoitetaan jokaista henkilöä, joka välittää suojattuun teokseen tai muuhun aineistoon kohdistuvan kolmannen osapuolen rikkomuksen verkossa.
- 31 Kun otetaan huomioon direktiivin 2001/29 tavoite – sellaisena kuin se ilmenee etenkin kyseisen direktiivin johdanto-osan yhdeksännestä perustelukappaleesta –, jona on taata oikeudenhaltijoille suojan korkea taso, näin käytetty rikkomuksen käsite on ymmärrettävä siten, että sen piiriin kuuluu myös tilanne, jossa suojattu aineisto saatetaan yleisön saataviin internetissä ilman kyseessä olevien oikeudenhaltijoiden lupaa.
- 32 Kun otetaan huomioon se, että internetyhteyden tarjoaja on pakollinen toimija kaikessa rikkomuksen välittämisessä internetissä jonkin sen asiakkaan ja kolmannen osapuolen välillä, sillä, kun internetyhteyden tarjoaja myöntää internetverkkoyhteyden, se mahdollistaa kyseisen rikkomuksen välittämisen (ks. vastaavasti asia C-557/07, LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten, määräys 19.2.2009, Kok., s. I-1227, 44 kohta), on siis katsottava, että pääasiassa kyseessä olevan kaltainen internetyhteyden tarjoaja, joka mahdollistaa asiakkailleen pääsyn

kolmannen osapuolen internetissä yleisön saataviin saattamaan suojattuun aineistoon, on direktiivin 2001/29 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu välittäjä, jonka palveluja käytetään tekijänoikeuden tai lähioikeuden loukkaamiseen.

- 33 Tällaista johtopäätöstä tukee se tavoite, johon direktiivillä 2001/29 pyritään. Sillä, että internetyhteyden tarjoajat jätettäisiin direktiivin 2001/29 8 artiklan 3 kohdan soveltamisalan ulkopuolelle, supistettaisiin näet olennaisesti kyseisellä direktiivillä haluttua oikeudenhaltijoiden suojaa (ks. vastaavasti em. asia LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten, määräyksen 45 kohta).
- 34 Mainittua johtopäätöstä ei voida kyseenalaista vastaväitteellä, jonka mukaan direktiivin 2001/29 8 artiklan 3 kohdan soveltamiseksi on tarpeen, että internetyhteyden tarjoajan ja tekijänoikeuden tai lähioikeuden loukkaamiseen syyllistyneen henkilön välillä on sopimussuhde.
- 35 Mainitun 8 artiklan 3 kohdan ja direktiivin 2001/29 muista säännöksistä ei näet ilmene, että tekijänoikeutta tai lähioikeutta loukkaavan henkilön ja välittäjän välillä olisi oltava erityinen suhde. Kyseistä vaatimusta ei voida myöskään päätellä tuon direktiivin tavoitteista, koska tällaisen vaatimuksen hyväksyminen supistaisi kyseisille oikeudenhaltijoille tunnustettua oikeussuojaa, vaikka mainitun direktiivin tavoitteena on – kuten muun muassa sen johdanto-osan yhdeksännestä perustelukappaleesta ilmenee – nimenomaan taata niille suojan korkea taso.
- 36 Päätelmää, jonka unionin tuomioistuin on tehnyt tämän tuomion 30 kohdassa, ei voida kumota myöskään väitteellä, jonka mukaan kieltomääräyksen saamiseksi internetyhteyden tarjoajaa vastaan tekijänoikeuden tai lähioikeuden haltijoiden on osoitettava, että jotkut mainitun tarjoajan asiakkaista todellakin käyttävät kyseisellä internetsivustolla yleisön saataviin ilman oikeudenhaltijoiden lupaa saatettua suojattua aineistoa.
- 37 Direktiivissä 2001/29 näet edellytetään, että niiden toimenpiteiden, jotka jäsenvaltiot ovat velvollisia toteuttamaan direktiivin noudattamiseksi, tavoitteena on paitsi lopettaa tekijänoikeuden tai lähioikeuksien loukkaukset myös estää ne ennalta (ks. vastaavasti asia C-70/10, Scarlet Extended, tuomio 24.11.2011, Kok., s. I-11959, 31 kohta ja asia C-360/10, SABAM, tuomio 16.2.2012, 29 kohta).
- 38 Tällainen ennalta estävä vaikutus edellyttää, että tekijänoikeuden tai lähioikeuden haltijat voivat toimia ilman, että niiden olisi osoitettava, että internetyhteyden tarjoajan asiakkaat todellakin käyttävät yleisön saataviin ilman mainittujen oikeudenhaltijoiden lupaa saatettua suojattua aineistoa.
- 39 Näin on varsinkin, kun se, että kyse on teoksen saattamisesta yleisön saataviin, edellyttää yksinomaan sitä, että mainittu teos on saatettu yleisön saataviin, eikä ratkaisevaa ole se, onko henkilöillä, jotka muodostavat kyseisen yleisön, ollut tosiasiallisesti mahdollisuus saada kyseinen teos saataviinsa (ks. vastaavasti asia C-306/05, SGAE, tuomio 7.12.2006, Kok., s. I-11519, 43 kohta).
- 40 Edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2001/29 8 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että henkilö, joka saattaa ilman oikeudenhaltijan lupaa suojattua aineistoa yleisön saataviin internetsivustolla kyseisen direktiivin 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla, käyttää tuohon aineistoon tutustuvien henkilöiden internetyhteyden tarjoajan, jota on pidettävä direktiivin 2001/29 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna välittäjänä, palveluja.

Toinen kysymys

- 41 Kun otetaan huomioon ensimmäiseen kysymykseen esitetty vastaus, toiseen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Kolmas kysymys

- 42 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kolmannella kysymyksellään lähinnä, onko unionin oikeudessa tunnustettuja perusoikeuksia tulkittava siten, että ne ovat esteenä sille, että internetyhteyden tarjoajaa kielletään tuomioistuimen antamalla määräyksellä tarjoamasta asiakkailleen pääsyä internetsivustolle, jolle on ladattu suojattua aineistoa ilman oikeudenhaltijoiden lupaa, kun kyseisessä määräyksessä ei täsmennetä, mihin toimenpiteisiin internetyhteyden tarjoajan on ryhdyttävä, ja kun internetyhteyden tarjoaja voi välttyä mainitun kiellon rikkomisesta määrättäviltä uhkasakoilta osoittamalla toteuttaneensa kaikki toimenpiteet, joita siltä voidaan kohtuudella edellyttää.
- 43 Tässä yhteydessä on huomautettava, että – kuten direktiivin 2001/29 johdanto-osan 59 perustelukappaleesta ilmenee – tuomioistuimien määräyksiä koskevat yksityiskohtaiset säännöt, joista jäsenvaltioiden on säädettävä kyseisen direktiivin 8 artiklan 3 kohdan perusteella ja joita ovat esimerkiksi säännöt, jotka koskevat täytettäviä edellytyksiä ja noudatettavaa menettelyä, kuuluvat kansallisen oikeuden soveltamisalaan.
- 44 Kyseisten kansallisten sääntöjen on kuitenkin oltava niiden rajoitusten mukaisia, jotka perustuvat direktiiviin 2001/29 sekä oikeuslähteisiin, joihin kyseisen direktiivin johdanto-osan kolmannessa perustelukappaleessa viitataan, ja myös kansallisten tuomioistuinten on otettava nämä rajoitukset huomioon (ks. vastaavasti em. asia *Scarlet Extended*, tuomion 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 45 Arvioitaessa sitä, onko pääasiassa kyseessä olevan kaltainen määräys, joka on annettu direktiivin 2001/29 8 artiklan 3 kohdan nojalla, yhteensoveltuva unionin oikeuden kanssa, on siis otettava huomioon muun muassa vaatimukset, joita asiaa koskevien perusoikeuksien suojaamisesta aiheutuu, Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 51 artiklaa noudattaen (ks. vastaavasti em. asia *Scarlet Extended*, tuomion 41 kohta).
- 46 Oikeuskäytännössä on jo todettu, että silloin, kun useat perusoikeudet ovat keskenään ristiriidassa, jäsenvaltioiden on pannessaan direktiiviä täytäntöön huolehdittava siitä, että ne nojautuvat sellaiseen kyseisen direktiivin tulkintaan, jolla voidaan varmistaa unionin oikeusjärjestyksessä suojattujen, asiaa koskevien perusoikeuksien välinen oikeudenmukainen tasapaino. Jäsenvaltioiden viranomaisten ja tuomioistuinten on sitten soveltaessaan kyseisen direktiivin täytäntöönpanotoimenpiteitä tulkittava kansallista oikeuttaan mainitun direktiivin mukaisesti, ja niiden on tämän lisäksi myös varottava nojautumasta sellaiseen kyseisen direktiivin tulkintaan, joka johtaisi ristiriitaan mainittujen perusoikeuksien kanssa tai muiden unionin oikeuden yleisten periaatteiden, kuten suhteellisuusperiaatteen, kanssa (ks. vastaavasti asia C-275/06, *Promusicae*, tuomio 29.1.2008, Kok., s. I-271, 68 kohta).
- 47 Nyt käsiteltävässä tapauksessa on huomautettava, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisella määräyksellä, joka on annettu direktiivin 2001/29 8 artiklan 3 kohdan nojalla, asetetaan vastakkain ensinnäkin tekijänoikeudet ja lähioikeudet, jotka kuuluvat immateriaalioikeuksiin ja joita suojataan siis perusoikeuskirjan 17 artiklan 2 kohdan nojalla, toiseksi elinkeinovapaus, jota internetyhteyden tarjoajien kaltaiset taloudelliset toimijat nauttivat perusoikeuskirjan 16 artiklan nojalla, ja kolmanneksi internetin käyttäjien tiedonvälityksen vapaus, jonka suoja on varmistettu perusoikeuskirjan 11 artiklalla.
- 48 Elinkeinovapaudesta on todettava, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen määräyksen antamisella rajoitetaan kyseistä vapautta.
- 49 Oikeus elinkeinovapaudteen kattaa näet muun muassa yrityksellä olevan oikeuden voida vapaasti määrätä sen käytettävissä olevista taloudellisista, teknisistä ja rahoituksellisista resursseista sen vastuun rajoissa, joka sillä on omista toimistaan.

- 50 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisella määräyksellä määräyksen adressaattille asetetaan velvoite, jolla rajoitetaan sen käytettävissä olevien resurssien vapaata käyttämistä, koska kyseisellä määräyksellä adressaatti veloitetaan toteuttamaan toimenpiteitä, jotka voivat aiheuttaa sille suuria kustannuksia tai joilla voi olla huomattava vaikutus sen toimintojen järjestämiseen taikka jotka voivat vaatia vaikeita ja monitahoisia teknisiä ratkaisuja.
- 51 Tällaisella määräyksellä ei kuitenkaan puututa pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen internetyhteyden tarjoajan elinkeinovapauden keskeiseen sisältöön.
- 52 Yhtäältä pääasiassa kyseessä olevan kaltaisella määräyksellä sen adressaatin tehtäväksi annetaan määrittää sillä tarkoitettujen tulosten saavuttamiseksi toteutettavat konkreettiset toimenpiteet, joten kyseinen adressaatti voi päättää ottaa käyttöön toimenpiteet, jotka vastaavat parhaiten sen käytettävissä olevia resursseja ja kapasiteettia ja jotka ovat yhteensopivia sellaisten muiden velvollisuuksien ja haasteiden kanssa, joista sen on huolehdittava harjoittaessaan toimintaansa.
- 53 Toisaalta tällaisen määräyksen mukaan sen adressaatti voi vapautua vastuustaan osoittamalla, että se on toteuttanut kaikki toimenpiteet, joita siltä voidaan kohtuudella edellyttää. Kyseisellä vapautumismahdollisuudella on aivan ilmeisestikin se vaikutus, että tuon määräyksen adressaatin ei voida edellyttää tekevän kestävämpiä uhrauksia, mikä näyttää oikeutetulta erityisesti siltä kannalta katsoen, että määräyksen adressaatti ei ole syylistynyt siihen immateriaalioikeuksia koskevan perusoikeuden loukkaukseen, joka on mainitun määräyksen antamisen taustalla.
- 54 Tässä yhteydessä on todettava, että oikeusvarmuuden periaatteen mukaisesti pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen määräyksen adressaattilla on sen jälkeen, kun sen toteuttamat täytäntöönpanotoimenpiteet ovat tiedossa ja ennen kuin mahdollisesti tehdään päätös, jolla sille määrätään seuraamus, oltava mahdollisuus vedota tuomioistuimissa siihen, että toteutetut toimenpiteet ovat tosiaan sellaisia toimenpiteitä, joita siltä voitiin odottaa kielletyn lopputuloksen estämiseksi.
- 55 Tämän jälkeen on todettava, että kun pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen määräyksen adressaatti valitsee määräyksen noudattamiseksi toteutettavat toimenpiteet, sen on huolehdittava siitä, että internetin käyttäjien perusoikeutta tiedonvälityksen vapautteen noudatetaan.
- 56 Internetyhteyden tarjoajan toteuttamien toimenpiteiden on tältä osin oltava tarkasti kohdennettuja siinä mielessä, että niillä on voitava saattaa päätökseen tekijänoikeuden tai lähioikeuden loukkaus, johon kolmas osapuoli on syylistynyt, ilman, että tällä on vaikutusta sellaisiin internetin käyttäjiin, jotka turvautuvat kyseisen internetyhteyden tarjoajan palveluihin saadakseen tietoja laillisesti saataviinsa. Muussa tapauksessa internetyhteyden tarjoajan puuttuminen mainittujen käyttäjien tiedonvälityksen vapautteen olisi kyseisen tavoitteen kannalta katsoen perusteetonta.
- 57 Kansallisilla tuomioistuimilla on oltava mahdollisuus tarkastaa, että näin on. Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen määräyksen tilanteessa on korostettava, että vaikka internetyhteyden tarjoaja toteuttaa toimenpiteet, joilla se voi panna määrätyn kiellon täytäntöön, kansallisilla tuomioistuimilla ei ole mahdollisuutta suorittaa tällaista valvontaa täytäntöönpanomenettelyn vaiheessa, jos kyseistä seikkaa ei ole riitautettu. Jotta unionin oikeudessa tunnustetut perusoikeudet eivät olisi esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen määräyksen antamiselle, on siis tarpeen, että kansallisissa menettelysäännöissä säädetään internetin käyttäjien mahdollisuudesta vedota oikeuksiinsa tuomioistuimissa sen jälkeen, kun internetyhteyden tarjoajan toteuttamat täytäntöönpanotoimenpiteet ovat tiedossa.
- 58 Immateriaalioikeuksista on todettava heti alkuun, että on mahdollista, ettei pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen määräyksen täytäntöönpano johda siihen, että asianomaisten henkilöiden immateriaalioikeuksien loukkaukset loppuvat kokonaan.

- 59 Kuten yhtäältä on todettu, tällaisen määräyksen adressaatti voi näet vapautua vastuustaan ja jättää siis toteuttamatta tiettyjä mahdollisesti toteutettavissa olevia toimenpiteitä sen vuoksi, ettei niitä voida luonnehtia kohtuullisiksi.
- 60 Toisaalta on mahdollista, ettei ole olemassa mitään sellaista tekniikkaa, jolla immateriaalioikeuksien loukkaukset voitaisiin lopettaa kokonaan, tai tällaisen tekniikan toteuttaminen ei käytännössä ole mahdollista, mistä olisi seurauksena se, että tietyt toteutetut toimenpiteet voitaisiin tarvittaessa kiertää tavalla tai toisella.
- 61 On huomautettava, että perusoikeuskirjan 17 artiklan 2 kohdasta ei mitenkään ilmene, että immateriaalioikeudet olisivat koskemattomia ja että niiden suoja olisi välttämättä siis taattava ehdottomasti (ks. vastaavasti em. asia *Scarlet Extended*, tuomion 43 kohta).
- 62 Pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen määräyksen adressaatin kyseistä määräystä täytäntöön pannaan toteuttamien toimenpiteiden on siis oltava riittävän tehokkaita kyseessä olevan perusoikeuden tehokkaan suojan varmistamiseksi, eli niillä on estettävä luvaton tutustuminen suojattuun aineistoon tai ainakin huomattavasti vaikeutettava tutustumista ja merkittävästi vähennettävä sen houkuttelevuutta, että kyseisen määräyksen adressaatin palveluihin turvautuvat internetin käyttäjät tutustuvat kyseiseen niiden saataviin mainitun perusoikeuden vastaisesti saatettuun aineistoon.
- 63 Vaikka siis pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen määräyksen täytäntöön panemiseksi toteutetut toimenpiteet eivät mahdollisesti ole omiaan johtamaan siihen, että immateriaalioikeuden loukkaukset loppuvat kokonaan, niiden ei kuitenkaan voida katsoa olevan ristiriidassa sen vaatimuksen kanssa, joka koskee oikeudenmukaisen tasapainon löytämistä perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan loppuosan mukaisesti kaikkien asiaa koskevien perusoikeuksien välillä, sillä edellytyksellä kuitenkin, että yhtäältä niillä ei tarpeettomasti evätä internetin käyttäjiltä mahdollisuutta saada laillisesti saataviinsa käytettävissä olevia tietoja ja että toisaalta niillä estetään luvaton tutustuminen suojattuun aineistoon tai ainakin huomattavasti vaikeutetaan tutustumista ja merkittävästi vähennetään sen houkuttelevuutta, että kyseisen määräyksen adressaatin palveluihin turvautuvat internetin käyttäjät tutustuvat kyseiseen niiden saataviin immateriaalioikeuksien vastaisesti saatettuun aineistoon.
- 64 Edellä esitetyn perusteella kolmanteen kysymykseen on vastattava, että unionin oikeudessa tunnustettuja perusoikeuksia on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä sille, että internetyhteyden tarjoajaa kielletään tuomioistuimen antamalla määräyksellä tarjoamasta asiakkailleen pääsyä internetsivustolle, jolle on ladattu suojattua aineistoa ilman oikeudenhaltijoiden lupaa, kun kyseisessä määräyksessä ei täsmennetä, mihin toimenpiteisiin internetyhteyden tarjoajan on ryhdyttävä, ja kun internetyhteyden tarjoaja voi välttyä mainitun kiellon rikkomisesta määrättäviltä uhkasakoilta osoittamalla toteuttaneensa kaikki toimenpiteet, joita siltä voidaan kohtuudella edellyttää, sillä edellytyksellä kuitenkin, että yhtäältä toteutetuilla toimenpiteillä ei tarpeettomasti evätä internetin käyttäjiltä mahdollisuutta saada laillisesti saataviinsa käytettävissä olevia tietoja ja että toisaalta kyseisillä toimenpiteillä estetään luvaton tutustuminen suojattuun aineistoon tai ainakin huomattavasti vaikeutetaan tutustumista ja merkittävästi vähennetään sen houkuttelevuutta, että saman määräyksen adressaatin palveluihin turvautuvat internetin käyttäjät tutustuvat kyseiseen niiden saataviin immateriaalioikeuksien vastaisesti saatettuun aineistoon, mikä kansallisten viranomaisten ja tuomioistuinten on tarkastettava.

Neljäs kysymys

- 65 Kun otetaan huomioon kolmanteen kysymykseen esitetty vastaus, neljänteen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

- 66 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) **Tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa 22.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/29/EY 8 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että henkilö, joka saattaa ilman oikeudenhaltijan lupaa suojattua aineistoa yleisön saataviin internetsivustolla kyseisen direktiivin 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla, käyttää tuohon aineistoon tutustuvien henkilöiden internetyhteyden tarjoajan, jota on pidettävä direktiivin 2001/29 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna välittäjänä, palveluja.**
- 2) **Unionin oikeudessa tunnustettuja perusoikeuksia on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä sille, että internetyhteyden tarjoajaa kielletään tuomioistuimen antamalla määräyksellä tarjoamasta asiakkailleen pääsyä internetsivustolle, jolle on ladattu suojattua aineistoa ilman oikeudenhaltijoiden lupaa, kun kyseisessä määräyksessä ei täsmennetä, mihin toimenpiteisiin internetyhteyden tarjoajan on ryhdyttävä, ja kun internetyhteyden tarjoaja voi välttyä mainitun kiellon rikkomisesta määrättäviltä uhkasakoilta osoittamalla toteuttaneensa kaikki toimenpiteet, joita siltä voidaan kohtuudella edellyttää, sillä edellytyksellä kuitenkin, että yhtäältä toteutetuilla toimenpiteillä ei tarpeettomasti evätä internetin käyttäjiltä mahdollisuutta saada laillisesti saataviinsa käytettävissä olevia tietoja ja että toisaalta kyseisillä toimenpiteillä estetään luvaton tutustuminen suojattuun aineistoon tai ainakin huomattavasti vaikeutetaan tutustumista ja merkittävästi vähennetään sen houkuttelevuutta, että saman määräyksen adressaatin palveluihin turvautuvat internetin käyttäjät tutustuvat kyseiseen niiden saataviin immateriaalioikeuksien vastaisesti saatettuun aineistoon, mikä kansallisten viranomaisten ja tuomioistuinten on tarkastettava.**

Allekirjoitukset